

*Szkolny program wychowawczo-
profilaktyczny*

w Zespole Szkół nr 7

im. Szczepana Bońkowskiego



„By wierzyć w siebie, muszę mieć kogoś, kto we mnie uwierzy”.

S. Garczyński

Warszawa, 2020 r.

Spis treści:

1. Podstawy prawne:.....	4
2. Czym jest program wychowawczo – profilaktyczny.....	6
Definicja.....	6
Misja szkoły.....	6
3. Najważniejsze cele programu.....	6
Cel główny:.....	6
Cele szczegółowe:.....	6
4. Koncepcja wychowania i profilaktyki.....	9
4.1. Zadania programu.....	9
4.2. Wolontariat.....	11
<i>Cele szczegółowe wolontariatu.....</i>	11
4.3. Wizerunek absolwenta.....	12
4.4. Cele wychowawcze szkoły.....	13
5. Diagnoza potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej.....	15
Opis problemu:.....	15
Kontekst wychowawczy.....	15
Mocne strony szkoły.....	16
Słabe strony szkoły.....	17
Występowanie czynników chroniących oraz czynników ryzyka:.....	17
Czynniki chroniące:.....	17
Czynniki ryzyka:.....	18
Wnioski:.....	19
Rekomendacje:.....	19
6. Ustrukturalizowane treści profilaktyczno-wychowawcze.....	19

6.1. Działania informacyjne.....	19
6.2. Działania edukacyjne i wychowawcze.....	20
6.3. Działania opiekuńcze:.....	20
6.4. Działania profilaktyczne:.....	20
<i>w przypadku profilaktyki uniwersalnej.....</i>	20
<i>w przypadku profilaktyki selektywnej.....</i>	20
<i>w przypadku profilaktyki wskazującej.....</i>	21
6.5. Działania alternatywne.....	21
6.6. Działania interwencyjne.....	21
6.7. Działania o charakterze zmian środowiskowych.....	21
7. Uczestnicy programu profilaktyczno-wychowawczego.....	22
Rodzice:.....	22
Wychowawcy klas:.....	22
Nauczyciele:.....	23
Uczniowie, Samorząd Uczniowski:.....	24
Pedagog szkolny:.....	24
8. Zalecenia dotyczące organizacji i sposobu realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego..	25
9. Współpraca ze środowiskiem.....	27
10. Określone środki dydaktyczne.....	28
11. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy.	28
12. Procedura badania efektywności programu. Ewaluacja.....	38
13. Wykaz literatury dla ucznia i realizatora.....	39

1. Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. 2015 poz. 2156 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 23 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2016, 1010).
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949).
2. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t. j. Dz. U. 2014 poz. 191).
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego. (t. j. Dz. U. 1997 nr 89 poz. 555 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny (t. j. Dz. U. 1997 nr 88 poz. 553 z późn. zm.).
5. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (t. j. Dz. U. 2014 poz. 382).
6. Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. (Dz. U. 2015 poz. 1916) z późniejszymi zmianami (Dz. U. 2019 r. poz. 2365 z 2020 r. poz. 322, 1492).
7. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (t. j. Dz. U. 2016 poz. 224, Dz. U. z 2017 r. poz. 783, 1458 i 2439) z późniejszymi zmianami Dz. U. z 2018 poz. 214.
8. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. 2015 poz. 1286).
9. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (t. j. Dz. U. 2015 poz. 298).
10. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (t. j. Dz. U. 2011 nr 231 poz. 1375).
11. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2019 r. poz. 690).
12. Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 r. (t. j. Dz. U. 2017 nr 0, poz. 1261). z późniejszymi zmianami Dz. U. 2019. 0.59).
13. Rozporządzenie MENiS z dn. 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69).
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2012 poz. 977 z późn. zm.).

15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 maja 2001r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. 2001 nr 61 poz. 624 z późn. zm.).
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. 2017 poz. 649).
17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591) z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 2020 r. poz. 12800).
18. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
19. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2015 poz. 1249).
20. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. DZ.U 2018.214.
21. Zarządzenie Komendanta Głównego Policji Nr 1619 z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich (Dz. Urz. KGP z dnia 12 listopada 2010r. Nr 11 poz. 64) oraz Zarządzenie Komendanta Głównego Policji Nr 18 z dnia 23 maja 2014r. zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich (Dz. Urz. KGP z dnia 28 maja 2014r. poz. 41).
22. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.
23. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 września 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID – 19.

2. Czym jest program wychowawczo – profilaktyczny.

Definicja.

Program wychowawczo-profilaktyczny to program wyrównujący szanse wszystkich uczniów poprzez dążenie do wszechstronnego rozwoju osobowego wychowanka w wymiarze intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, fizycznym i duchowym. Oparty na diagnozie potrzeb środowiska uczniowskiego. Polega na redukowaniu czynników ryzyka i wzmacnianiu czynników chroniących. W program zaangażowani są uczniowie, rodzice i całe środowisko szkolne (kadra pedagogiczna, pracownicy administracji i obsługa szkoły).

Misja szkoły.

Misją naszej szkoły jest towarzyszenie młodemu człowiekowi, w szczególnym okresie jego rozwoju, przekazywanie wiedzy, kształcenie umiejętności, rozwijanie talentów i pasji, wychowanie w duchu patriotyzmu i poszanowania tradycji, przygotowanie do odbioru zjawisk współczesnej kultury oraz do życia w sferze osobistej i społecznej w harmonii ze środowiskiem naturalnym.

3. Najważniejsze cele programu.

Cel główny:

Wyrównywanie szans wszystkich uczniów poprzez dążenie do wszechstronnego rozwoju osobowego wychowanka w wymiarze intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, fizycznym i duchowym. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia.

Cele szczegółowe:

1. Propagowanie modelu wychowania do wartości opartego na uniwersalnych zasadach poprzez:
 - poszanowanie życia ludzkiego, jako najwyższej wartości;
 - kierowanie się w stosunkach międzyludzkich uczciwością i prawdą;
 - poszanowanie godności osobistej;
 - poszanowanie historii, tradycji.
2. Kształtowanie dojrzałości i aktywnej postawy życiowej oraz umiejętności planowania własnego rozwoju poprzez:
 - rozpoznawanie i rozwój zainteresowań, zdolności, talentów;

- kształtowanie postawy odpowiedzialności za bezpieczeństwo, własne decyzje i czyny;
 - korzystanie z przysługujących praw i wywiązywanie się z obowiązków;
 - zapewnienie równości szans w dostępie do różnych szkolnych form edukacyjnych, opiekuńczych, kulturalnych i sportowych;
 - motywowanie do samokształcenia;
 - dbałość o wysoką kulturę osobistą;
 - kształtowanie postawy przedsiębiorczości i wytrwałości w dążeniu do ustanowionych celów;
 - preorientacja zawodowa i kształtowanie umiejętności radzenia sobie na współczesnym rynku pracy.
3. Promowanie zdrowego, ekologicznego i bezpiecznego stylu życia poprzez:
- organizowanie akcji propagujących zdrowy i higieniczny tryb życia;
 - kształcenie umiejętności radzenia sobie z zagrożeniami;
 - podnoszenie świadomości w sferze bezpieczeństwa;
 - kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi;
 - motywowanie do zdrowego stylu życia.
 - kształcenie właściwych zachowań w kontakcie z przyrodą, które służą poznaniu problemów związanych z działalnością człowieka;
 - zachęcanie do udziału w pracach użytecznych takich jak prace porządkowe, opieka nad roślinami w otoczeniu, grabieniu liści itp.;
 - kształcenie poczucia współodpowiedzialności za własne otoczenie, a co za tym idzie umocnienie przywiązania do ojczyzny.
4. Przeciwdziałanie uzależnieniom – pomoc w zdobyciu wiedzy na temat uzależnień i innych zagrożeń dla zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom.
5. Kształtowanie postaw prospołecznych i prorodzinnych.
6. Wdrażanie do respektowania norm społecznych.
7. Wspieranie ucznia podczas pojawiania się sytuacji trudnych.
8. Wzmacnianie poczucia własnej wartości, wiary w siebie i swoje możliwości.
9. Przygotowanie do harmonijnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez:
- kształtowanie pozytywnych relacji z rodziną i najbliższym otoczeniem;
 - kształtowanie postawy patriotycznej, poszanowanie kultury, tradycji, symboli szkolnych, lokalnych i narodowych, tolerancja wobec odmiennych poglądów;

- wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie, rozwijanie tożsamości europejskiej i międzykulturowej;
- kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków;
- kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi;
- wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej;
- kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych i wychowanie do wartości;
- wypracowywanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów;
- wspieranie rozwoju samorządności uczniowskiej, współpraca z organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym;
- kształtowanie umiejętności współpracy w zespołach klasowych, zaangażowanie w pracę na rzecz szkoły i środowiska lokalnego;
- działania związane z miejscami ważnymi dla pamięci narodowej, formami upamiętniania postaci wydarzeń z przeszłości, najważniejszymi świętami narodowymi i symbolami państwowymi.

10. Indywidualizacja procesu dydaktyczno – wychowawczego ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, i młodzieży uzdolnionej, przy ścisłej współpracy z rodzicami poprzez:

- wsparcie uczniów wymagających szczególnej opieki;
- organizowanie zajęć dla uczniów szczególnie uzdolnionych przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy;
- współpraca i współdziałanie z rodzicami, pozyskiwanie ich, jako sojuszników do wspólnych działań wychowawczych, opiekuńczych, informacyjnych i profilaktycznych.

11. Kształtowanie postawy zaangażowania na rzecz innych poprzez:

- kształtowanie postawy otwartości i wrażliwości na potrzeby innych;
- wzmacnianie postawy empatycznej;
- mobilizowanie uczniów do twórczego działania na rzecz społeczności lokalnej;
- uwrażliwienie na krzywdę i potrzeby otoczenia;
- rozwijanie zainteresowań uczniów.

12. Rozwijanie samodzielności, innowacyjności i kreatywności uczniów, poprzez:
- rozwijanie zainteresowań uczniów;
 - zachęcanie uczniów do twórczego rozwiązywania sytuacji problemowych;
 - rozwijanie otwartości i tolerancji;
 - zachęcanie do wychodzenia poza utarte schematy;
 - rozwijanie ciekawości poznawczej uczniów;
 - stymulowanie twórczego myślenia w procesie edukacyjnym.
13. Podnoszenie poziomu wiedzy z zakresu edukacji matematyczno – przyrodniczej, poprzez:
- rozwijanie kompetencji matematyczno – przyrodniczych;
 - kształtowanie umiejętności analizowania związków przyczynowo – skutkowych;
 - rozwijanie myślenia analitycznego.
14. Rozwijanie kompetencji cyfrowych:
- wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość (platformy edukacyjne, e-podręczniki, portale edukacyjne);
 - zdobycie wiedzy i świadomości uczniów, ale także nauczycieli i rodziców, na temat możliwych zagrożeń i ryzyka związanego z korzystaniem z Internetu i nowoczesnych narzędzi cyfrowych;
 - bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych i zastosowanie w praktyce;
 - utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy.

4. Koncepcja wychowania i profilaktyki.

4.1. Zadania programu.

Zadanie stworzenia *Programu wychowawczo – profilaktycznego Zespołu Szkół Nr 7 im. Szczepana Bońkowskiego w Warszawie*, zostało powierzone zespołowi wychowawczemu. Wszystkie osoby tworzące zespół aktywnie uczestniczą w działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły, prowadzą diagnozę problemów środowiskowych, tworzą plany zapobiegawcze, pracują nad planami i projektami wyznaczającymi pracę wychowawczą i profilaktyczną szkoły. Uzupełnieniem kompetencji osób tworzących zespół wychowawczy jest

doskonalenie zawodowe na kursach, szkoleniach, studiach podyplomowych, przede wszystkim zaś, codzienna praca w szkole.

Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, (Dz.U. z 2017 r., poz. 59), *wychowanie* rozumiane jest, jako

wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacnianie i uzupełnianie przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży;

kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym.

Zadaniem wychowania jest kształtowanie istotnych wartości ludzkiego życia. Aby ten cel osiągnąć, zespół, tworząc koncepcję programu wychowawczo-profilaktycznego, uwzględnił wiele aspektów, m.in.:

- odwoływał się do wieloletniej tradycji szkoły i wzorców wypracowanych przez lata istnienia placówki;
- uwzględnił podstawy programowe kształcenia ogólnego oraz zawodowego,
- zwrócił szczególną uwagę na potrzeby szkoły, środowiska lokalnego, kształtowanie szacunku dla polskiej kultury, otwarcie na wartości kultury europejskiej; skutkiem takiego działania mają być uczniowskie postawy prośrodowiskowe, patriotyczne, proeuropejskie;
- działał profilaktycznie i przeciwdziałal alkoholizmowi, narkomanii oraz wszelkiego typu uzależnieniom groźnym zarówno dla zdrowia jak i życia;
- nawiązał do uniwersalnych zasad etyki;
- uwzględnił kształtowanie wszechstronnego rozwoju uczniów – w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym i moralnym;
- połączył treści wychowania, nauczania i kształcenia – będą one realizowane na wszystkich zajęciach edukacyjnych przez każdego nauczyciela.

Obok zadań wychowawczych szkoła pełni również zadania opiekuńcze, a także odpowiednio do istniejących potrzeb działania profilaktyczne. Z uwagi na główny cel edukacji, którym jest osobisty rozwój człowieka, nauczyciele poprzez nauczanie i wychowanie przyczyniać się mają do tworzenia w świadomości uczniów zintegrowanego i otwartego na nowe treści systemu wiedzy i umiejętności. Program ten jest programem otwartym, którego ewaluacja oparta jest na okresowym

monitorowaniu szkolnego środowiska wychowawczego, skuteczności oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych oraz analizie realizowanych programów.

4.2. Wolontariat

Wolontariat szkolny to bezinteresowne zaangażowanie społeczności szkoły – nauczycieli, uczniów i rodziców – na rzecz potrzebujących. Uczy postawy szacunku i tolerancji wobec drugiego człowieka.

Okres nauki w szkole jest najwłaściwszy dla kreowania postaw altruistycznych. Wykorzystując otwartość i ciekawość świata młodego człowieka poprzez Wolontariat można odcisnąć dobroczynne piętno we wszystkich dziedzinach jego życia.

Staramy się, aby uczniowie w naszej szkole byli pełni pasji i zaangażowania, kierowali się wrażliwością i troską o drugiego człowieka. Uczniowie chcą nieść bezinteresowną pomoc, służąc tak potrzebującym jak i samym sobie.

Wolontariat również rozwija wśród młodzieży postawę alternatywną dla konsumpcyjnego stylu życia i uzależnień. Stwarza okazję do wyszukiwania autorytetów i budowania świata wartości, pomaga w rozwijaniu zainteresowań, w szukaniu pożytecznej formy spędzania czasu wolnego.

Podjęmowana przez uczniów – wolontariuszy aktywność, wpływa pozytywnie na rozwój ich osobowości, jest ważna i pożądana ze względu na wymiar edukacyjno –wychowawczy.

W szkole działa **rada wolontariatu** wyłoniona ze składu samorządu uczniowskiego. Rada wolontariatu może stanowić narzędzie do koordynacji zadań z zakresu wolontariatu, przez m.in.: diagnozowania potrzeb społecznych w środowisku szkolnym lub otoczeniu szkoły, opiniowania oferty działań i decydowania o konkretnych działaniach do realizacji. Umożliwia to udział uczniom w szerokiej ofercie projektów odpowiadającej ich wartościom, postawom i potrzebom.

Cele szczegółowe wolontariatu

1. Zapoznanie młodzieży z ideą wolontariatu oraz jej propagowanie.
2. Uwrażliwienie na cierpienie, samotność i potrzeby innych.
3. Kształtowanie postaw prospołecznych.
4. Rozwijanie empatii i tolerancji.
5. Inspirowanie do aktywnego spędzania czasu wolnego.
6. Kreowanie roli szkoły jako centrum lokalnej aktywności.
7. Budowanie tradycji szkoły zgodnie z założeniami programu wychowawczo – profilaktycznego.

8. Angażowanie się w działania na rzecz społeczności szkolnej i lokalnej, tworzenie więzi ze środowiskiem.
9. Zawieranie głębokich, wartościowych przyjaźni.
10. Kształtowanie umiejętności działania zespołowego.
11. Współdziałanie z organizacjami społecznymi i młodzieżowymi.
12. Możliwość wykorzystywania własnych umiejętności i doświadczeń.
13. Rozwijanie zainteresowań.
14. Zdobywanie doświadczenia w nowych dziedzinach.
15. Wspieranie ciekawych inicjatyw młodzieży szkolnej.

4.3. Wizerunek absolwenta.

Nasz absolwent:

- zna historię szkoły i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycję szkoły,
- zna życie i działalność patronów szkoły – Szczepana Bońkowskiego, Ludwika Krzywickiego oraz Waldemara Milewicza,
- zna wybitnych absolwentów szkoły, których ideały oraz życie mogą być dla niego wzorem do naśladowania,
- ma odpowiedni zasób wiedzy umożliwiający mu kontynuowanie nauki na kolejnym szczeblu edukacji,
- zna dokonania nauczycieli i uczniów, i umie czerpać z ich mądrości, talentu, pasji i serca, podejmuje trud kontynuowania ich dokonań,
- potrafi korzystać z różnych źródeł wiedzy i informacji, wykorzystuje technologie informatyczne,
- komunikuje się swobodnie przynajmniej w jednym języku obcym,
- zdobył umiejętność pracy w zespole, przedsiębiorczości, wykazywania inicjatywy,
- potrafi dyskutować, umie przedstawić swoje poglądy i jest gotów wysłuchać innych
- umie cierpliwie poszukiwać rozwiązań kompromisowych,
- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- planuje i organizuje swój rozwój intelektualny i fizyczny, stale doskonali swoją osobowość,
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,

- planuje i organizuje swój rozwój intelektualny i fizyczny, stale doskonali swoją osobowość,
- umie rzetelnie pracować, jest zaradny i odpowiedzialny,
- zna siebie, umie wyeksponować swoje mocne strony,
- cechuje go takt i kultura osobista,
- rozwija potrzebę aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej,
- potrafi aktywnie i twórczo spędzać wolny czas,
- jest odporny na niepowodzenia,
- jest kulturalny, zdyscyplinowany, obowiązkowy, przestrzega zasad dobrych obyczajów,
- zna i respektuje normy społeczne,
- pokonuje swoje słabości i lęki, potrafi zmierzyć się z nimi i rozwiązać trudny problem,
- umie zachować się z godnością i honorem,
- dostrzega potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- dba o zdrowie i higienę fizyczną, stale podnosi sprawność fizyczną stosownie do swoich możliwości, umie troszczyć się o bezpieczeństwo i zdrowie swoje i innych,
- żyje w harmonii z przyrodą,
- jest kreatywny, szuka nieszablonowych rozwiązań,
- ma świadomość konieczności działań na rzecz ochrony środowiska,
- kieruje się zasadą zrównoważonego rozwoju,
- rozumie konieczność zaniechania destruktywnych zachowań względem środowiska.

4.4. Cele wychowawcze szkoły.

4.4.1. Ukształtowanie obywatela dojrzałego społecznie, emocjonalnie i merytorycznie do posiadania średniego wykształcenia:

- a) kształtowanie umiejętności prawidłowego odczytywania swoich stanów emocjonalnych, poczucia własnej wartości, dawania i otrzymywania wsparcia,
- b) zachęcanie do głębszego poznawania siebie i pracy nad własnym rozwojem intelektualnym i emocjonalnym,
- c) uczenie umiejętności szanowania poglądów innych, wyrażania poglądów własnych i ich obrony oraz rozwijanie umiejętności prezentacji swego stanowiska, dialogu i współdziałania z innymi.

4.4.2. Ukształtowanie obywatela gotowego do podjęcia pracy zarobkowej lub kontynuowania nauki:

- a) pomoc w rozwiązywaniu dylematów związanych z wyborem szkoły, studiów, zawodu i przestrzeganie przed minimalizowaniem aspiracji życiowych,
- b) rozwijanie indywidualnych zainteresowań, rozbudzanie potrzeby samodoskonalenia.

4.4.3. Wyrobienie postawy pełnej świadomości związanej z zagrożeniami płynącymi ze stosowania używek:

- a) przygotowanie do rozpoznawania podstawowych wartości, dokonywania ich oceny i hierarchizacji,
- b) kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych oraz za dokonywane wybory moralne,
- c) uświadamianie szkodliwości zachowań ryzykownych: palenie tytoniu, picie alkoholu, zażywanie środków odurzających (narkotyki, leki, dopalacze).

4.4.4. Kształtowanie postawy pełnej świadomości związanej z aktywnym i zdrowym stylem życia:

- a) promowanie zdrowego stylu życia,
- b) motywowanie uczniów do podnoszenia sprawności fizycznej,
- c) akcentowanie potrzeby aktywnego spędzania wolnego czasu,
- d) promowanie właściwego i zdrowego sposobu odżywiania się.

4.4.5. Ukształtowanie postawy prodemokratycznej poprzedzonej doświadczeniem z samorządnością uczniowską:

- a) rozwijanie troski o kulturę języka i odpowiedzialności za słowo,
- b) współdziałanie w realizowaniu zadań dotyczących działalności szkoły (np. wyrażanie opinii o pracy nauczycieli, organizacja imprez szkolnych i klasowych itp.),
- c) rozwijanie poczucia wartości i przydatności indywidualnego i zespołowego działania na rzecz społeczności uczniowskiej, lokalnej, regionu i państwa.

4.4.6. Wyrobienie postawy otwartej na współpracę ze środowiskiem lokalnym:

- a) udział w lokalnych inicjatywach kulturalnych,
- b) rozwijanie postawy ciekawości, otwartości i tolerancji wobec innych kultur i obyczajów.

4.4.7. Kształcenie postaw związanych z ochroną środowiska i działań proekologicznych:

- a) rozbudzenie zainteresowania uczniów kwestiami związanymi z ochroną środowiska w tym ochroną powietrza, gospodarkę niskoemisyjną, zmianami klimatu, zanieczyszczeniem środowiska, tworzywami sztucznymi,
- b) budowanie postaw proekologicznych, świadomego postępowania i odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego,
- c) angażowanie uczniów w działania na rzecz poprawy jakości środowiska, rozwijanie proekologicznych nawyków i zachowań,
- d) nauczanie o środowisku, co wyposaży ucznia w metody poznawania, badania, odkrywania, wyjaśniania zjawisk zachodzących w świecie, a szczególnie odpowiednich zachowań potrzebnych do poprawnych relacji z ludźmi i właściwego kontaktu z przyrodą.

5. Diagnoza potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej.

Podstawą do podejmowania działań stanowi diagnoza w zakresie występujących w środowisku czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, dotycząca uczniów, rodziców, nauczycieli i wychowawców , opracowana w terminie 30 dni od rozpoczęcia roku szkolnego.

Diagnozę środowiska szkolnego w Zespole Szkół nr 7 przeprowadza się poprzez:

1. Obserwację zachowań uczniów.
2. Informację wychowawców o bieżących problemach uczniów.
3. Indywidualne rozmowy z uczniami.
4. Wykorzystywanie dotychczasowych danych ankietowych.
5. Analizę dokumentacji szkoły.
6. Rozmowy z rodzicami podczas zebrań klasowych oraz spotkań indywidualnych.
7. Wnioski z Rady Pedagogicznej.

Opis problemu:

Kontekst wychowawczy.

Kontekst wychowawczy to wcześniejsze bądź obecne okoliczności życia wychowanka wpływające na specyfikę jego osobowości i postaw przy uwzględnieniu sytuacji rodzinnej, środowiskowej, jak

i kondycji psychicznej, wynikającej z wieku. Stanowi on zawsze wezwanie do spojrzenia wychowawcy na młodego człowieka, które:

1. jest wnikliwe i analizuje zawsze okoliczności jego życia czy też okoliczności zaistniałych wydarzeń;
2. nie ocenia powierzchownie;
3. jest otwarte i serdeczne;
4. jest wyrozumiałe.

Mocne strony szkoły.

- Szkoła w środowisku lokalnym odbierana jest, jako bezpieczna i przyjazna uczniom.
- Nauczyciele wykazują duże zaangażowanie w rozwój, życie szkoły i pracę dla ucznia.
- Zarówno technikum jak i liceum posiadają dla uczniów atrakcyjną i różnorodną ofertę edukacyjną.
- Zapewniona jest pomoc pedagogiczno-psychologiczna dla wszystkich uczniów z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, nauczycieli i rodziców.
- Szkoła współpracuje ze środowiskiem pozaszkolnym – instytucje opiekuńcze, społeczne, oświatowe, sportowe, medyczne, sądowe.
- Uczniowie biorą udział w konkursach, olimpiadach, zawodach i turniejach, lokalnych imprezach środowiskowych, uroczystościach miejskich, wojewódzkich wydarzeniach kulturalnych.
- Uczniowie biorą udział w projektach unijnych pomagających w zdobyciu dodatkowych kompetencji.
- Organizowane są konsultacje ze wszystkich przedmiotów.
- Szkoła posiada przestronne, estetyczne pomieszczenia i gabinety, salę gimnastyczną, siłownię, boisko, pracownie komputerowe i gabinety multimedialne wyposażone w tablice interaktywne, multimedialne pracownie językowe, bibliotekę i centrum multimedialne.
- Dyrektor dostosowuje pracę szkoły do oczekiwań i potrzeb uczniów i rodziców.
- Uczniowie mają możliwość uczestniczenia w zdalnym nauczaniu, przez co rozwijają kompetencje informatyczne.

Słabe strony szkoły.

- Niski poziom umiejętności uczniów w zakresie wymagającym twórczego myślenia, niska liczba uczniów z wynikami bardzo dobrymi
- Brak konsekwencji części nauczycieli przy egzekwowaniu i kontroli obowiązków szkolnych.
- Występowanie przypadków nierealizowania obowiązku nauki przez uczniów.
- Duża liczba uczniów z rodzin niewydolnych wychowawczo i o złej sytuacji materialnej, słabo zmotywowanych do nauki i osiągania celów życiowych.
- Brak zainteresowania większości rodziców współpracą z wychowawcą i szkołą.
- Brak wytrwałości u uczniów w korzystaniu z oferty zajęć pozalekcyjnych.
- Mała liczba realizowanych programów autorskich i innowacji.
- Ograniczone możliwości niektórych uczniów do korzystania ze zdalnego nauczania.

Występowanie czynników chroniących oraz czynników ryzyka:

Czynniki chroniące:

Indywidualne	Rodzinne/społeczne	Związane ze szkołą	Wydarzenia i sytuacje życiowe	Środowiskowe i kulturowe
Równowaga psychiczna, pozytywne usposobienie; bezkonfliktowość; Odpowiednie odżywianie; Więź z rodziną; Poziom inteligencji powyżej przeciętnej; Osiągnięcia szkolne; Umiejętność rozwiązywania problemów; Wewnętrzne umiejscowienie kontroli; Kompetencje i umiejętności	Wspierający i opiekuńczy rodzice; Harmonia w rodzinie; Bezpieczna i stabilna rodzina; Niezbyt duża rodzina; Różnica wieku między rodzeństwem wynosząca minimum dwa lata; Odpowiedzialność dorosłych i dzieci za rodzinę; Wspierające relacje z innymi dorosłymi i dziećmi; Silne normy etyczne i moralne postępowanie członków rodziny.	Poczucie przynależności; Przyjazny klimat w szkole; Prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza; Wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy; Sukcesy edukacyjne, okazje do osiągnięć i rozpoznawania własnych uzdolnień; Zdecydowana niezgoda szkoły na przemoc.	Relacje z innymi znaczącymi osobami (partnerem, mentorem); Okazje do przeżycia wielkiej zmiany życiowej i znalezienia się w punkcie zwrotnym; Bezpieczeństwo ekonomiczne; Dobry stan zdrowia fizycznego.	Poczucie przynależności; Więź ze społecznością lokalną; Przynależność do kościoła lub innych grup w środowisku; Silne poczucie tożsamości kulturowej i dumy etnicznej; Dostępność pomocy i wsparcia ze strony odpowiednich służb społecznych.

społeczne; Prawidłowy styl radzenia sobie w różnych sytuacjach; Optymizm; Przekonania moralne; Sprecyzowane wartości; Pozytywne postrzeganie własnej osoby.				
--	--	--	--	--

Czynniki ryzyka:

Indywidualne	Rodzinne/społeczne	Związane ze szkołą	Wydarzenia i sytuacje życiowe	Środowiskowe i kulturowe
Uszkodzenie mózgu w okresie płodowym; Wcześnieactwo; Urazy okołoporodowe; Niska waga urodzeniowa, komplkacje zdrowotne; Upośledzenie fizyczne i intelektualne; Słabe zdrowie w dzieciństwie; Brak lub słaba więź z rodzicami w dzieciństwie; Niski poziom inteligencji; Trudne usposobienie; Chroniczne choroby; Niewielkie umiejętności społeczne; Niska samoocena; Alienacja; Impulsywność.	Nastoletnia matka; Posiadanie tylko jednego rodzica; Brak obecności ojca w domu rodzinnym; Bardzo liczna rodzina; Negatywne wzorce ról społecznych w otoczeniu; Przemoc i dysharmonia w rodzinie; Nieżgoda małżeńska między rodzicami; Niewystarczający nadzór lub nieodpowiednie kierowanie dzieckiem; Małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka; Zaniedbanie w dzieciństwie; Długotrwałe bezrobocie rodziców; Przestępczość rodziców; Nadużywanie środków psychoaktywnych przez rodziców;	Przemoc rówieśnicza; Odrzucenie przez rówieśników; Słaba więź ze szkołą; Brak umiejętności kierowania własnym zachowaniem; Przynależność do destrukcyjnej grupy rówieśniczej; Niepowodzenia szkolne.	Wykorzystanie fizyczne, seksualne i/lub emocjonalne; Zmiana szkoły; Rozwód i rozpad rodziny; Śmierć członka rodziny; Choroba fizyczna, pogorszenie się zdrowia; Bezrobocie, bezdomność; Uwięzienie; Ubóstwo, brak stabilizacji ekonomicznej; Brak gwarancji pracy zarobkowej; Negatywne relacje ze współpracownikami; Wypadek w pracy, uszczerbek na zdrowiu, ułomność; Opiekowanie się osobą chorą/niepełnosprawną; Przebywanie w domu	Niekorzystne warunki socjoekonomiczne; Dyskryminacja społeczna lub kulturowa; Izolacja; Przemoc i przestępczość w sąsiedztwie; Zamieszkanie w okolicy pozbawionej środków transportu, sklepów i miejsc rekreacji.

	<p>Choroby psychiczne rodziców; Surowa dyscyplina lub brak dyscypliny w domu; niekonsekwencja wychowawcza; Izolacja społeczna rodziny; Doświadczenie odrzucenia; Brak ciepła, czułości i sympatii wśród domowników.</p>		<p>opieki; Wojna lub naturalna katastrofa.</p>	
--	--	--	---	--

Wnioski:

- Niska frekwencja na pierwszych godzinach;
- Palenie papierosów;
- Używanie wulgarnych słów podczas przerw.

Rekomendacje:

1. Każde dziecko, które ma trudności z nauką, odnalezieniem się w społeczności szkolnej, a także przejawiające wyjątkowe zdolności, powinno być objęte w szkole specjalną pomocą.
2. Na wszystkich lekcjach nauczyciele powinni wspierać mocne strony uczniów i stymulować te wymagające poprawy.
3. Propagowanie przez wszystkich pracowników szkoły zdrowego trybu życia.

6. Ustrukturalizowane treści profilaktyczno-wychowawcze

6.1. Działania informacyjne dotyczące:

- poziomu ryzyka,
- sposobów radzenia sobie z wszelkimi zagrożeniami podejmowanymi przez uczniów: palenie tytoniu (w tym e-papierosy), picie alkoholu, zażywanie środków odurzających(narkotyki, leki, dopalacze),
- podejmowania konstruktywnych decyzji w sytuacjach kryzysowych,
- podejmowania odpowiednich zachowań zapobiegawczych,

- udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

6.2.Działania edukacyjne i wychowawcze:

- uczenie umiejętności konstruktywnego zaspokajania potrzeb,
- uczenie umiejętności porozumiewania się, rozwiązywania problemów, podejmowania decyzji, radzenia sobie ze stresem,
- zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia,
- uczenie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- ukształtowanie postawy sprzyjającej wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności,
- zdobycie wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków,
- rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej,
- rozwijanie i wzmocnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów.

6.3.Działania opiekuńcze:

- zapewnianie podstawowych warunków i środków do wszechstronnego rozwoju,
- profilaktyka opiekuńcza,
- ratownictwo.

6.4. Działania profilaktyczne:

w *przypadku profilaktyki uniwersalnej* – wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych;

w *przypadku profilaktyki selektywnej* – wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;

w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania profilaktyczne obejmują w szczególności:

1) realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,

2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;

3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;

4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych;

5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

6.5. Działania alternatywne:

- poszukiwanie alternatywy dla zachowań problemowych dzieci i młodzieży,
- uczenie konstruktywnego osiągnięcia celów,
- budowanie satysfakcjonującego życia bez zachowań dysfunkcyjnych,
- ukierunkowanie działań młodzieży na konstruktywną aktywność.

6.6. Działania interwencyjne:

- zidentyfikowanie problemu i poszukiwanie sposobu rozwiązania,
- poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne,
- kierowanie do specjalistycznych placówek,
- informowanie o adresach i telefonach organizacji pomocowych.

6.7. Działania o charakterze zmian środowiskowych:

- ścisła współpraca z rodzicami,
- identyfikowanie czynników wysokiego ryzyka tkwiących w środowisku,

- skoordynowana współpraca z innymi służbami (OPS, dzielnicowi, Straż Miejska, Policja, Referat Profilaktyki i Zdrowia, Państwowa Inspekcja Sanitarna, itp.).

7. Uczestnicy programu profilaktyczno-wychowawczego.

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

Rodzice:

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka;
- znają i akceptują program wychowawczo-profilaktyczny proponowany przez szkołę;
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa;
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą;
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły;
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci.

Wychowawcy klas:

- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się;
- prowadzą dokumentację nauczania;
- opracowują i realizują program wychowawczo-profilaktyczny;
- koordynują pracę wychowawczo - profilaktyczną w zespole klasowym;
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- integrują i kierują zespołem klasowym;
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów;
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego;

- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji;
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- współpracują z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem i pielęgniarką;
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, Policją, poradnią psychologiczno - pedagogiczną, sądami rodzinnymi.

Nauczyciele:

- są odpowiedzialni za całokształt działań związanych z opracowywaniem programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;
- są odpowiedzialni za budowanie środowiska szkolnego sprzyjającego działaniom wychowawczym;
- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjazdów i wyjazdów szkolnych;
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu;
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów;
- wspólnie z pedagogiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;

- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;
- niosą pomoc rodzicom w klaryfikacji koncepcji wychowania oraz wspierania uczniów w rozwoju.

Uczniowie, Samorząd Uczniowski:

- przestrzegają zasad zawartych w statucie;
- współorganizują imprezy i akcje szkolne;
- znają i przestrzegają normy zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej;
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa, wydają opinie w przypadku przyznawanych kar zgodnie ze statutem szkoły;
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;
- kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko;
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
- uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych;
- współpracują w wolontariacie, tworzą radę wolontariatu.

Pedagog szkolny:

- prowadzi badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozuje indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów;
- diagnozuje sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów;
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci;
- minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiega zaburzeniom zachowania oraz inicjuje różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- pomaga rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- wspiera nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- wspiera dyrektora szkoły w organizowaniu działań profilaktycznych.

8. Zalecenia dotyczące organizacji i sposobu realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego.

1. Zaangażowanie całej społeczności szkolnej (uczniowie, rodzice, nauczyciele, wychowawcy, pracownicy administracji i obsługi) w działania profilaktyczno-wychowawcze.
2. Działania skoordynowane, zaplanowane oraz przeprowadzane cyklicznie.
3. Wspieranie wychowawców w działaniach profilaktyczno-wychowawczych podczas godzin wychowawczych.
4. Współpraca z Referatem Profilaktyki i Zdrowia dzielnicy Wola.
5. Współpraca z Państwową Inspekcją Sanitarną, Strażą Miejską, Policją, sądami, itp.
6. Realizowanie programów w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych.
7. Działania oparte na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności we współpracy z inspektorami sanitarnymi, Policją lub innymi podmiotami.
8. Program przewiduje realizację zadań poprzez zdalne nauczanie, przewidziane w przepisach prawa.

ZADANIA	ODPOWIEDZIALNI	SPOSOBY REALIZACJI
Ochrona młodzieży przed zagrożeniami poprzez rzetelną informację i kształtowanie umiejętności społecznych.	nauczyciel, pedagog	lekcje, warsztaty
Tworzenie przyjaznego klimatu, bezpiecznej, ciepłej atmosfery w szkole. Integracja zespołu klasowego.	cała społeczność szkolna	lekcje, warsztaty
Budowanie dobrych, osobistych relacji między uczniami i nauczycielami opartych na wzajemnym szacunku i zaufaniu.	nauczyciel, pedagog	lekcje, warsztaty
Kształtowanie odpowiedzialności za własne zdrowie i rozwój.	nauczyciel, pedagog	lekcje, warsztaty
Propagowanie zdrowego stylu życia.	nauczyciel, dietetyk	prelekcje, konkursy, spotkania z ekspertem
Zdrowe żywienie.	najemca automatów szkolnych	Przygotowanie posiłków zgodnie z Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1.09.2015 r. (Dz.U. 2015 poz. 1256)
Edukacja prozdrowotna i promocja zdrowia psychicznego.	nauczyciel, pielęgniarka	prelekcje, konkursy, spotkania z ekspertem
Rozwijanie najważniejszych umiejętności psychicznych i społecznych. Kształtowanie pozytywnego nastawienia do siebie samego, nauka akceptacji własnej	nauczyciel, pedagog i psycholog z PPP, rodzice	zajęcia warsztatowe, spotkania indywidualne

osoby. Nauka podejmowania słusznych decyzji i konsekwentnych wyborów.		
Wzmacnianie pozytywnych przejawów zachowania. Nauka właściwej komunikacji oraz szacunku dla innych.	cała społeczność szkolna, psycholog z PPP	lekcje, prelekcje, warsztaty
Zwiększanie zainteresowania nauką szkolną, motywowanie do podejmowania różnych form aktywności rozwijających zainteresowania i umiejętności psychospołeczne.	nauczyciel, rodzice, psycholog z PPP, pedagog szkolny	lekcje, prelekcje, warsztaty
Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym i niedostosowaniu społecznemu.	cała społeczność szkolna, psycholog z PPP	lekcje, prelekcje, warsztaty
Zapobieganie podejmowaniu przez uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych. Zapoznanie uczniów z podstawową wiedzą, czym są substancje psychoaktywne, dlaczego są szkodliwe i zakazane prawem.	nauczyciel, pedagog, organizacje zajmujące się profilaktyką, Straż Miejska, Policja	spektakle teatralne, lekcje z Policją, Strażą Miejską, warsztaty
Podejmowanie wspólnych działań profilaktycznych angażujących całe środowisko szkolne.	cała społeczność szkolna	święto szkoły, festyny
Nauka bezpiecznego korzystania z Internetu i innych technologii	nauczyciel, rodzice, pedagog szkolny, rodzice	lekcje, warsztaty, programy fundacji „Dzieci Niczyje”
Wyposażenie młodzieży w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Zapobieganie agresji, nauka innych sposobów wyrażania złości i pozostałych trudnych emocji. Zapoznanie uczniów z ich prawami oraz instytucjami, w których mogą szukać pomocy w przypadku ich złamania. Zapoznanie uczniów z konsekwencjami złamania przez nich prawa. Respektowanie norm społecznych.	nauczyciel, pedagog, psycholog z PPP, rodzice, Straż Miejska, Policja	zajęcia warsztatowe, sytuacje interwencyjne, programy terapeutyczne
Wdrażanie do twórczej aktywności, samodzielności, wyzwalanie inicjatywy własnej młodzieży w podejmowaniu zadań na rzecz klasy i szkoły.	nauczyciel, rodzice, pedagog szkolny	zajęcia warsztatowe, SKS, kółka zainteresowań, zajęcia pozalekcyjne
Szkolenie dla nauczycieli i pracowników w zakresie profilaktyki zagrożeń oraz umiejętności wychowawczych.	wszyscy pracownicy	warsztaty, szkolenia, kursy doskonalące

Współdziałanie z rodzicami, pozyskiwanie ich, jako sojuszników do wspólnych działań wychowawczych.	wychowawca, pedagog	spotkania z rodzicami, festyny
Przygotowanie uczniów do podejmowania racjonalnych działań służących ochronie przyrody, dostrzeganie zagrożeń cywilizacyjnych oraz problemów stworzonych w środowisku przez człowieka.	cała społeczność szkolna	lekcje, prelekcje, warsztaty
Kształtowanie wśród uczniów postawy otwartości na innych i na ich potrzeby. Rozwijanie poczucia empatii i wrażliwości na krzywdę.	wychowawca, koordynator wolontariatu	lekcje, warsztaty, akcje wolontaryjne
Rozwijanie wśród uczniów umiejętności analizowania związków przyczynowo – skutkowych Rozwijanie kompetencji matematyczno – przyrodniczych.	nauczyciele przedmiotów ścisłych	lekcje, zajęcia pozalekcyjne

9. Współpraca ze środowiskiem.

9.1. Współpraca z samorządem terytorialnym.

9.2. Kulturowanie obchodów świąt narodowych i okolicznościowych w mieście – udział młodzieży.

9.3. Jednostka wojskowa.

9.4. Współpraca z Sądem, Policją, Strażą Miejską, Zespołem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych nr 1, Sanepidem, Stowarzyszeniem KARAN, Poradnią Uzależnień oraz innymi instytucjami wspierającymi pracę wychowawczą szkoły.

9.5. Współpraca wolontaryjna z przedszkolem Mali Artyści, Muzeum Powstania Warszawskiego, Fundacją Ronalda McDonalda,

9.5. Praca Samorządu Szkolnego na rzecz środowiska lokalnego:

- Udział w Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy;
- Udział w akcji „Szlachetna Paczka”;
- Udział w akcji „Sprzątanie Świata”;
- Zbiórka darów dla dzieci z domów dziecka;
- Udział w akcji Góra Grosza;

- Zbiórka darów dla schroniska dla bezdomnych zwierząt;
- Krwiodawstwo.

9.7. Współpraca z innymi placówkami oświatowymi:

- Szkoły podstawowe;
- Szkoły średnie;
- Szkoły wyższe;
- Świetlice środowiskowe dla dzieci;
- Domy Dziecka.

10. Określone środki dydaktyczne

1. Rozmowy wychowawcze i profilaktyczne z uczniami.
2. Informowanie rodziców o zagrożeniach oraz o sposobach radzenia sobie z nimi.
3. Przekazywanie informacji o instytucjach pomocnych w walce z uzależnieniami.
4. Prelekcje.
5. Filmy i książki edukacyjne nt. profilaktyki uzależnień.
6. Spotkania z pracownikami Straży Miejskiej i Policji.
7. Kolportowanie ulotek profilaktycznych, ekspozowanie plakatów akcji profilaktycznych.

11. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy.

Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy w Liceum

OBSZAR	ZADANIA			
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV
Zdrowie - edukacja zdrowotna	<p>Nabywanie umiejętności dostrzegania indywidualnych różnic związanych ze sposobem reagowania na stres. Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych uczuć: dawania i przyjmowania informacji zwrotnej (bez obwiniania innych). Rozwijanie umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju. Doskonalenie umiejętności planowania, organizowania oraz oceniania własnego uczenia się, planowania przyszłości oraz wyznaczania celów i ich realizacji. Utrwalanie umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego. Kładzenie nacisku na dbałość o zdrowie poprzez aktywność fizyczną. Rozwijanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania i decyzje.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności stosowania w praktyce strategii radzenia sobie ze stresem. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stratą i traumatycznym doświadczeniem poprzez wykorzystywanie sposobów mających na celu odzyskanie poczucia sprawstwa i wpływu na własne życie. Doskonalenie umiejętności asertywnego radzenia sobie w relacjach z innymi. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z objawami depresji u siebie i osób ze swego otoczenia. Doskonalenie umiejętności organizowania zajęć oraz prawidłowego zarządzania czasem. Doskonalenie umiejętności w zakresie przygotowania do całonocnej aktywności fizycznej oraz ochrony i doskonalenia zdrowia własnego oraz innych. Rozwijanie zdolności do samorealizacji, samokontroli</p>	<p>Rozwijanie zdolności do szukania powiązań między indywidualnym potencjałem a planowaną w przyszłości pracą. Kształtowanie świadomości własnych ograniczeń i potrzeby ciągłego rozwoju. Rozwijanie empatii, wrażliwości na potrzeby innych oraz umiejętności udzielania wsparcia emocjonalnego. Doskonalenie umiejętności obniżania napięcia spowodowanego stresem. Wykorzystywanie w praktyce wiedzy z zakresu zagrożeń psychofizycznych w okresie adolescencji: zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia), zagrożenia związane z nadużywaniem ogólnodostępnych leków. Dążenie do zmiany zachowań zdrowotnych poprzez utrwalanie zachowań sprzyjających zdrowiu lub zmianę zachowań ryzykownych na prozdrowotne.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat wczesnej identyfikacji zmian chorobowych we własnym ciele (np. wczesna identyfikacja zmian na skórze, potrzeba samobadania piersi u kobiet itp.) w celu ochrony zdrowia. Rozwijanie postaw prozdrowotnych poprzez podejmowanie i urzeczywistnianie działań na rzecz zdrowia. Zastosowanie w praktyce umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału. Zastosowanie w praktyce umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.</p>

		i panowania nad emocjami.		
Relacje – kształtowanie postaw społecznych i ekologicznych	Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz ich rozumienia. Rozwój zaangażowania w różne formy aktywności (koła zainteresowań, wolontariat itp.). Kształtowanie prospołecznych postaw uczniów i rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie. Budowanie w klasie bezpiecznego środowiska, umożliwiającego koncentrację na nauce poprzez działania integracyjne. Rozwijanie kompetencji w zakresie wykorzystania różnych form grupowej pracy nad rozwiązaniem problemów (burza mózgów, dyskusja grupowa). Rozbudzanie wśród uczniów zainteresowania stanem środowiska przyrodniczego.	Doskonalenie umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obydwu stron. Kształtowanie pozytywnego poczucia własnej wartości, m.in. poprzez rozwój kompetencji uczniów z zakresu wyrażania i przyjmowania pochwał. Zwiększanie umiejętności budowania podmiotowych relacji z innymi, opartych na szacunku, akceptacji i zrozumieniu. Rozwijanie umiejętności stosowania różnych form komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za środowisko w którym żyję.	Doskonalenie umiejętności zmiany postaw i zachowań poprzez stosowanie oraz przyjmowanie asertywnej krytyki. Rozwijanie kompetencji z zakresu rozwiązywania konfliktów, z zastosowaniem negocjacji i mediacji. Doskonalenie umiejętności szukania inspiracji w innych – w celu rozwijania własnej kreatywności. Kształtowanie umiejętności spostrzegania stereotypów i uprzedzeń. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, uważności i empatii. Kształtowanie świadomości konieczności podejmowania racjonalnych działań na rzecz środowiska naturalnego.	Podejmowanie działań na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). Stosowanie w praktyce umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron. Wykorzystywanie wiedzy na temat stereotypów do budowania pozytywnych relacji społecznych. Przygotowanie uczniów do funkcjonowania w dorosłym życiu i akceptowania stanów psychofizycznych związanych z tym okresem.
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	Wdrażanie do podejmowania odpowiedzialności za realizację określonych zadań lub dziedzin życia szkoły (samorząd uczniowski, klub sportowy itp.). Rozwijanie umiejętności realizacji własnych celów w oparciu o rzetelną pracę	Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych. Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji oraz odczytywania uczuć i emocji	Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które wpływają na zachowanie. Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego. Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się,	Poszerzanie wiedzy na temat innych kultur oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości. Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat praw i obowiązków

	<p>i uczciwość. Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności. Rozwijanie wiedzy na temat różnych kultur i ich wkładu w rozwój cywilizacji. Rozwijanie świadomości istnienia potrzeby wspólnego działania na rzecz innych osób.</p>	<p>towarzyszących innym oraz umiejętnego reagowania. Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie. Rozwijanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw. Rozwijanie wytrwałości w dążeniu do celu, wyzwalanie potrzeby bycia ambitnym. Rozwijanie kreatywności oraz umiejętności zespołowego działania i logicznego myślenia u uczniów.</p>	<p>z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań. Zwiększenie umiejętności zaspokajania potrzeb psychoemocjonalnych w sposób zgodny z przyjętymi normami, regułami i zasadami. Dostarczanie wiedzy oraz kształcenie umiejętności niezbędnych w rozwiązywaniu problemów, które wynikają z wielokulturowości.</p>	<p>obywateli. Wyrażanie własnego zdania na temat różnych problemów oraz uzasadniania go. Zastosowanie w praktyce wiedzy dotyczącej selekcjonowania i krytycznej analizy informacji. Poszerzanie wiedzy na temat różnych form poszukiwania pracy. Doskonalenie kompetencji z zakresu uczestnictwa w rozmowach kwalifikacyjnych i wystąpieniach publicznych.</p>
<p>Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)</p>	<p>Rozwijanie postaw aprobujących abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych w wymiarach: emocjonalnym (pozytywny stosunek do abstynencji), poznawczym (dysponowanie wiedzą na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych) i behawioralnym (nieużywanie substancji psychoaktywnych). Dostrzeganie wyzwań i zagrożeń związanych z pełnieniem nowych ról</p>	<p>Rozwijanie aktywnej postawy w obliczu trudnych, życiowych problemów. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) i manipulacji polityczno-gospodarczych (rasizm, nietolerancja, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych, brak ideałów, nachalna reklama itp.). Rozwijanie umiejętności psychospołecznych, takich jak radzenie sobie ze stresem, poszukiwanie pomocy,</p>	<p>Doskonalenie umiejętności organizowania swoich zachowań w określonym czasie i przewidywania ich konsekwencji. Doskonalenie umiejętności dostrzegania konsekwencji zachowań wobec innych. Stosowanie w praktyce sposobów rekompensowania wyrządzonych krzywd. Rozwijanie umiejętności dokonywania zmian w myśleniu, postrzeganiu i rozumieniu świata. Wykorzystanie w praktyce wiedzy dotyczącej bezpiecznego</p>	<p>Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań. Wykorzystanie w praktyce wiedzy dotyczącej bezpiecznego posługiwania się komputerem i jego oprogramowaniem oraz zasad bezpieczeństwa w sieci. Wzmacnianie norm ograniczających zachowania ryzykowne oraz korygowanie błędnych przekonań na ich temat.</p>

	<p>społecznych. Kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym i związanych z nimi problemów. Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy.</p>	<p>rozwiązywanie konfliktów i przewidywanie konsekwencji własnych działań. Zastosowanie w praktyce umiejętności bezpiecznego korzystania z zasobów Internetu i mediów społecznościowych.</p>	<p>posługiwania się komputerem i jego oprogramowaniem oraz zasad bezpieczeństwa w sieci</p>	
--	---	--	---	--

Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy w Technikum

OBSZAR	ZADANIA				
	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<p>Nabywanie umiejętności dostrzegania indywidualnych różnic związanych ze sposobem reagowania na stres. Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych uczuć: dawania i przyjmowania informacji zwrotnej (bez obwiniania innych). Rozwijanie umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju. Doskonalenie umiejętności planowania, organizowania oraz oceniania własnego uczenia się, planowania przyszłości oraz wyznaczania celów i ich realizacji. Utrwalanie umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego. Intensywna dbałość</p>	<p>Rozwijanie umiejętności stosowania w praktyce strategii radzenia sobie ze stresem. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stratą i traumatycznym doświadczeniem poprzez wykorzystywanie sposobów mających na celu odzyskanie poczucia sprawstwa i wpływu na własne życie. Doskonalenie umiejętności asertywnego radzenia sobie w relacjach z innymi. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z objawami depresji u siebie i u osób w swoim otoczeniu. Doskonalenie umiejętności organizowania zajęć oraz prawidłowego zarządzania czasem. Doskonalenie</p>	<p>Rozwijanie zdolności do szukania powiązań między indywidualnym potencjałem a planowaną w przyszłości pracą. Kształtowanie świadomości własnych ograniczeń i potrzeby ciągłego rozwoju. Rozwijanie empatii, wrażliwości na potrzeby innych oraz umiejętności udzielania wsparcia emocjonalnego. Doskonalenie umiejętności obniżania napięcia spowodowanego stresem. Wykorzystywanie w praktyce wiedzy z zakresu zagrożeń psychofizycznych w okresie adolescencji: zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia); zagrożenia związane z nadużywaniem ogólnodostępnych leków. Dążenie do zmiany</p>	<p>Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat wczesnej identyfikacji zmian chorobowych we własnym ciele (np. wczesna identyfikacja zmian na skórze, potrzeba samobadania piersi u kobiet itp.) w celu ochrony zdrowia. Zastosowanie w praktyce umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału. Zastosowanie w praktyce umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.</p>	<p>Rozwijanie postaw prozdrowotnych poprzez podejmowanie i urzeczywistnianie działań na rzecz zdrowia. Zastosowanie w praktyce umiejętności obniżania napięcia spowodowanego stresem. Doskonalenie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych. Propagowanie zachowań zdrowotnych poprzez utrwalanie zachowań sprzyjających zdrowiu w kontekście całego dalszego życia.</p>

	o zdrowie poprzez aktywność fizyczną. Rozwijanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania i decyzje.	umiejętności w zakresie przygotowania do całonocnej aktywności fizycznej oraz ochrony i doskonalenia zdrowia własnego oraz innych. Rozwijanie zdolności do samorealizacji, samokontroli i panowania nad emocjami.	zachowań zdrowotnych poprzez utrwalanie zachowań sprzyjających zdrowiu lub zmianę zachowań ryzykownych na prozdrowotne.		
Relacje – kształtowanie postaw społecznych i ekologicznych	Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz ich rozumienia. Rozwój zaangażowania w różne formy aktywności (koła zainteresowań, wolontariat itp.). Kształtowanie prospołecznych postaw uczniów i rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie. Budowanie w klasie bezpiecznego środowiska umożliwiającego koncentrację na nauce poprzez działania integracyjne. Rozwijanie kompetencji w zakresie wykorzystania różnych	Doskonalenie umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obydwu stron. Kształtowanie pozytywnego poczucia własnej wartości, m.in. poprzez rozwój kompetencji uczniów z zakresu wyrażania i przyjmowania pochwał. Zwiększanie umiejętności budowania podmiotowych relacji z innymi, opartych na szacunku, akceptacji i zrozumieniu. Rozwijanie umiejętności stosowania różnych form komunikacji werbalnej	Doskonalenie umiejętności zmiany postaw i zachowań poprzez stosowanie oraz przyjmowanie asertywnej krytyki. Rozwijanie kompetencji z zakresu rozwiązywania konfliktów z zastosowaniem negocjacji i mediacji. Doskonalenie umiejętności szukania inspiracji w innych – w celu rozwijania własnej kreatywności. Kształtowanie umiejętności spostrzegania stereotypów i uprzedzeń. Rozwijanie kompetencji	Podjęcie działań na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). Stosowanie w praktyce umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron. Wykorzystywanie wiedzy na temat stereotypów do budowania pozytywnych relacji społecznych. Przygotowanie uczniów do funkcjonowania w dorosłym życiu i akceptowania stanów psychofizycznych związanych z tym	Zastosowanie w praktyce umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obydwu stron. Podjęcie działań nastawionych na różne obszary ludzkich problemów w kontekście udzielania pomocy (wolontariat). Doskonalenie umiejętności nawiązywania relacji interpersonalnych zarówno w życiu prywatnym, jak i zawodowym.

	<p>form grupowej pracy nad rozwiązaniem problemów (burza mózgów, dyskusja grupowa). Rozbudzanie wśród uczniów zainteresowania stanem środowiska przyrodniczego.</p>	<p>i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska Kształtowanie postawy odpowiedzialności za środowisko w którym żyję.</p>	<p>komunikacyjnych, uważności i empatii. Kształtowanie świadomości konieczności podejmowania racjonalnych działań na rzecz środowiska naturalnego.</p>	okresem.	
<p>Kultura – wartości, normy, wzory zachowań</p>	<p>Wdrażanie do podejmowania odpowiedzialności za realizację określonych zadań lub dziedzin życia szkoły. Rozwijanie umiejętności realizacji własnych celów w oparciu o rzetelną pracę i uczciwość. Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności. Rozwijanie wiedzy na temat różnych kultur i ich wkładu w rozwój cywilizacji. Rozwijanie świadomości istnienia potrzeby wspólnego działania na rzecz innych osób. Przekazywanie szacunku do historii, kultury</p>	<p>Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych. Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji oraz odczytywania uczuć i emocji towarzyszących innym oraz umiejętnego reagowania. Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie. Rozwijanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw.</p>	<p>Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które wpływają na zachowanie. Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego. Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się, z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań. Zwiększenie umiejętności zaspokajania potrzeb</p>	<p>Poszerzanie wiedzy na temat innych kultur oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości. Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat praw i obowiązków obywateli. Wyrażanie własnego zdania na temat różnych problemów oraz uzasadniania go. Zastosowanie w praktyce wiedzy dotyczącej selekcionowania i krytycznej analizy informacji. Poszerzanie wiedzy na temat różnych form poszukiwania</p>	<p>Utrwalanie umiejętności wyrażania własnych emocji oraz odczytywania uczuć i emocji innych. Utrwalanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływu rówieśników i mediów na zachowanie. Wykorzystanie w praktyce wiedzy o różnicach kulturowych oraz doskonalenie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości. Utrwalanie umiejętności analizy norm społecznych. Budowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np.</p>

	i tradycji narodowych.	Rozwijanie wytrwałości w dążeniu do celu, wyzwalamie potrzeby bycia ambitnym. Rozwijanie kreatywności oraz umiejętności zespołowego działania i logicznego myślenia u uczniów.	psychoemocjonalnych w sposób zgodny z przyjętymi normami, regułami i zasadami. Dostarczanie wiedzy oraz kształcenie umiejętności niezbędnych w rozwiązywaniu problemów, które wynikają z wielokulturowości.	pracy. Doskonalenie kompetencji z zakresu uczestnictwa w rozmowach kwalifikacyjnych i wystąpień publicznych.	świadomości mocnych i słabych stron, zaufania do siebie.
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	Rozwijanie postaw aprobujących abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych w wymiarach: emocjonalnym (pozytywny stosunek do abstynencji), poznawczym (dysponowanie wiedzą na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych) i behawioralnym (nieużywanie substancji psychoaktywnych). Dostrzeganie wyzwań i zagrożeń związanych z pełnieniem nowych ról	Rozwijanie aktywnej postawy w obliczu trudnych życiowych problemów. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) i manipulacji polityczno-gospodarczych (rasizm, nietolerancja, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych, brak ideałów, nachalna reklama itp.). Rozwijanie umiejętności psychospołecznych, takich jak radzenie sobie ze stresem, poszukiwanie pomocy, rozwiązywanie	Doskonalenie umiejętności organizowania swoich zachowań w określonym czasie i przewidywania ich konsekwencji. Doskonalenie umiejętności dostrzegania konsekwencji zachowań wobec innych. Stosowanie w praktyce sposobów rekompensowania wyrządzonych krzywd. Rozwijanie umiejętności dokonywania zmian w myśleniu, postrzeganiu i rozumieniu świata.	Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań. Wykorzystanie w praktyce wiedzy dotyczącej bezpiecznego posługiwania się komputerem i jego oprogramowaniem oraz zasad bezpieczeństwa w sieci. Wzmacnianie norm ograniczających zachowania ryzykowne oraz korygowanie błędnych przekonań na ich temat.	Doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów w sposób satysfakcjonujący dla obydwu stron. Wykorzystanie w praktyce umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z niepożądanymi wpływami środowiska rówieśniczego, środków masowego przekazu, reklamy. Wzmacnianie norm redukujących ryzyko eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi.

	społecznych. Kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym i związanych z nimi problemów. Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy.	konfliktów i przewidywanie konsekwencji własnych działań. Zastosowanie w praktyce umiejętności bezpiecznego korzystania z zasobów Internetu i mediów społecznościowych.			
--	--	---	--	--	--

12. Procedura badania efektywności programu. Ewaluacja.

Oceny efektów realizacji *Programu wychowawczo-profilaktycznego*, obok bieżącego monitorowania, dokonuje się w trakcie posiedzeń Rady Pedagogicznej – podsumowujących pracę w pierwszym i drugim półroczu roku szkolnego. Wynikające z oceny wnioski, przekazywane są do wiadomości Rady Szkoły i Samorządu Uczniowskiego. Celem ewaluacji będzie określenie efektywności działań programu ze wskazaniem na obszar wynikający z diagnozy w danym roku szkolnym.

Ewaluację prowadzi wicedyrektor, pedagog szkolny i zespół wychowawczy. Ewaluacja dzieli się na:

Kształcącą– skupiającą się na poprawie i wzmacnianiu programu nie tylko w fazie początkowej, ale w każdym momencie jego realizacji. Ma ona odpowiedzieć na pytania: czy należy dokonać bieżących korekt określonych w części programu? Informacji dostarczają tu obserwacje, ankiety, wywiady, rozmowy indywidualne, hospitacje, zapisy w dokumentacji, dane statystyczne, itp.

Podsumowującą– prowadzona jest przez pedagoga szkolnego, wicedyrektora i zespół wychowawczy. Przygotowuje on:

- obszary, które podlegać będą ewaluacji,
- narzędzia gromadzenia poszczególnych informacji,
- analizę zebranych informacji,
- ustala kierunki dalszego działania,
- informuje o wynikach ewaluacji.

Procedura badania efektywności:

- zapisy w dziennikach lekcyjnych (Synergia Librus),
- prace uczniów,
- sprawozdania semestralne i pod koniec roku szkolnego, sporządzone przez wychowawców, pedagoga szkolnego, uwzględniające stopień realizacji treści zawartych programie,
- rozmowy z wychowawcami,
- rozmowy z rodzicami podczas zebrań i dni otwartych,
- analiza dokumentów,
- obserwacje,

- metoda indywidualnego przypadku,
- ankieta wśród uczniów, rodziców i nauczycieli pod koniec roku szkolnego.

Wyniki i ocena skuteczności programu:

- sprawozdanie końcoworoczne.

13. Wykaz literatury dla ucznia i realizatora

1. Anderson, P., Baumberg, B.: Alkohol w Europie: raport z perspektywy zdrowia publicznego przedłożony Komisji Europejskiej. – Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia.
2. Andrzejewska, A.: Magia szklanego ekranu: zagrożenia płynące z telewizji. – Warszawa: Fraszka Edukacyjna, 2007.
3. Beattie, M.: Koniec współzależnienia: jak przestać kontrolować życie innych i zacząć troszczyć się o siebie. – Poznań: Media Rodzina, cop. 2003.
4. Bragdon, A. D., Gamon, D.: Kiedy mózg pracuje inaczej: ADHD, alkoholizm, autyzm, déjá vu, dysleksja, leworęczność, słuch absolutny, pamięć fotograficzna, sezonowe zaburzenie afektywne, synestezja. – Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2006.
5. Brejnak, W.: Kochaj i wspomagaj. – Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2008.
6. Carr, A.: Depresja i próby samobójcze młodzieży: sposoby przeciwdziałania i reagowania. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2004.
7. Chocholska, P., Osipczuk, M.: Uzależnienie od komputera i Internetu u dzieci i młodzieży. - Warszawa : Hachette Polska, cop. 2009.
8. Dzieci alkoholików: indywidualne plany pomocy. – Warszawa: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2006.
9. Dziewiecki, M.: Nowoczesna profilaktyka uzależnień. – Kielce: Jedność, 2001.
10. Faber, A., Mazlish, E.: Jak mówić do nastolatków żeby nas słuchały – jak słuchać, żeby z nami rozmawiały. – Poznań: Media Rodzina, cop. 2006.
11. Griffiths, M.: Gry i hazard: uzależnienia dzieci w okresie dorastania. – Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2004.
12. Hryniewicz, D.: Specyfika pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom z FAS. - Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, cop. 2007.

13. Jadczyk-Szumiło, T., Szałamajska-Liszczyńska, K.: Biorę odpowiedzialność: program profilaktyczno-educacyjny. - Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, 2009.
14. Jarczyńska, J.: Picie alkoholu przez młodzież w okresie dorastania a wybrane czynniki w środowisku rodzinnym. – Warszawa: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, 2009.
15. Karasowska, A.: Jak wychowywać i uczyć dzieci z zaburzeniami zachowania: profilaktyka na co dzień. – Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne Parpa, 2006.
16. Karasowska, A.: Profilaktyka na co dzień: alkohol w życiu nastolatków. – Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, 2009.
17. Kielbasa, B.: Profilaktyka uzależnień : narkotyki, alkohol, leki, sterydy: [dla pedagogów i terapeutów]. – Sosnowiec: Projekt-KOM, cop. 2007.
18. Kliniczne wytyczne rozpoznawania i krótkiej interwencji[oprac. Jadwiga Fudała, Marek Fudała; red. nauk. Artur Mierzecki, Maciej Godycki-Ćwirko. – Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, cop. 2007.
19. Kuntz, H.: Narkotyki i uzależnienia: wszystko, o czym należy wiedzieć. – Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, cop.
20. Kurzeja, A.: Dzieci ulicy - profilaktyka zagrożeń. – Kraków: Impuls, 2008.
21. Łakomski, M.: Pomóż uzależnionym!: integralny program profilaktyczny w szkole: poradnik dla nauczycieli i wychowawców. – Kraków: Impuls, 2007.
22. Łuczak, K., Muszyńska, A.: Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii: komentarz. - Warszawa: Wolters Kluwer Polska, cop. 2008.
23. Majchrzak, P., Ogińska-Bulik, N.: Uzależnienie od Internetu. – Łódź: Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej, 2010.
24. Malewska, M. M.: Narkotyki w szkole i w domu: zagrożenie. – Warszawa : Pax, 2001.
25. McWhirter, J. J. :Zagrożona młodzież: ujęcie kompleksowe: dla pracowników poradni, nauczycieli, psychologów i pracowników socjalnych. – Warszawa: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, 2008.
26. Mikuła, J.: Gdy picie staje się problemem. – Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne Parpa Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2006.
27. Moczydłowska, J., Pełczyńska, I.: Profilaktyka w szkole dla młodzieży niedostosowanej społecznie: elementy programu i scenariusze zajęć dla uczniów klas VI szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. – Rzeszów: Fosze, [2004].
28. Rogers, P. D., Goldstein, L.: Narkotyki i nastolatki: zagrożenia, zapobieganie, leczenie. – Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2007.

29. Sztander, W.: Poza kontrolą. - Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia. Polskie Towarzystwo Psychologiczne, 2006.
30. Warecki, K.: Dopalacze. – Radom: Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne POLWEN, 2010.
31. Wilmes, D. J.: Jak wychować dziecko, które mówi: Nie!!! alkoholowi i narkotykom: to książka dla rodziców troszczących się o swoje dziecko. – Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2005.
32. Wojcieszek, K.: Program profilaktyczny Szlaban: interwencja wobec sprzedaży alkoholu nieletnim. – Warszawa: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: Wydawnictwo Edukacyjne Parpa, 2006.
33. Young, K., Klausning, P.: Uwolnić się z sieci: uzależnienie od Internetu. – Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2009.
34. Zajączkowski, K.: Profilaktyka uzależnień a wartości: przewodnik dla rodziców i wychowawców. – Kielce : Jedność, 2002.
35. Gebauer, K. : Mobbing w szkole. – Warszawa: Instytut Wydawniczy Pax, 2007.
36. Guerin, S., Hennessy, E.: Przemoc i prześladowanie w szkole: skuteczne przeciwdziałanie agresji wśród młodzieży. – Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2008.
37. Holler, I.: Porozumienie bez przemocy: ćwiczenia: materiały do pracy indywidualnej i grupowej oraz dla osób prowadzących szkolenia. – Warszawa: Jacek Santorski & Co Agencja Wydawnicza, 2007.
38. Hollin, C. R., Browne, D., Palmer, E. J.: Przystępczość wśród młodzieży: rozpoznanie zjawiska, diagnozowanie i profilaktyka. – Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2004.
39. Kałka, I.: Dzieci krzywdzone i wykorzystywane seksualnie: poradnik dla nauczycieli, pedagogów i pracowników socjalnych. – Sosnowiec: Projekt-Kom, cop. 2007.
40. Ketterman, G.: Jak uchronić dziecko przed przemocą : poradnik dla rodziców. – Kraków: Wydawnictwo WAM, 2004.
41. Kołodziejczyk, J.: Agresja i przemoc w szkole: konstruowanie programu przeciwdziałania agresji i przemocy w szkole. – Kraków: "Sophia", 2003.
42. Miller, A.: Bunt ciała. – Poznań: Media Rodzina, cop. 2006.
43. Miller, A.: Gdy runą mury milczenia: prawda faktów. – Poznań: Media Rodzina, cop. 2006.
44. Niehoff, D.: Biologia przemocy. – Poznań: Media Rodzina, cop. 2001.

45. Olweus, D.: Mobbing – fala przemocy w szkole: jak ją powstrzymać?. – Warszawa: Jacek Santorski & CO, 2007.
46. Polanowski, J.: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie: prawo i praktyka. – Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, 2008.
47. Pyżalski, J.: Agresja elektroniczna wśród dzieci i młodzieży. – Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2011.
48. Rosenberg, M. B.: Porozumienie bez przemocy: o języku serca. – Warszawa: Jacek Santorski & Co. Agencja Wydawnicza, 2009.
49. Sasal, H. D.: Niebieskie karty: przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie. – Warszawa : Wydawnictwo Edukacyjne Parpa Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2006.
50. Siudem, I.: Agresja i przemoc w szkole: przyczyny oraz sposoby przeciwdziałania. – Poznań; Lublin: Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych - Fundacja Trzeźwy Umysł; Lubelskie Towarzystwo Zapobiegania Patologiom Społecznym Kuźnia, 2005.